

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Tělesné výchovy

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Sportovní management

**ORGANIZACE SOUTĚŽÍ MLÁDEŽE
V RAKETOVÝCH SPORTECH V LIBERECKÉM
KRAJI**

**THE ORGANIZATION FOR COMPETITIONS
OF YOUTHS IN RACQUET SPORTS FOR THE
REGION OF LIBEREC**

Diplomová práce: 11 – FP – KTV – 393

Autor: Martin CIGÁNIK

Podpis:

.....

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Aleš Suchomel, Ph.D.

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
61	0	4	6	21	1

V Liberci dne: 24. 6. 2011

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martin CIGÁNIK**
Osobní číslo: **P09000794**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management sportovní**
Název tématu: **Organizace soutěží mládeže v raketových sportech
v Libereckém kraji**
Zadávající katedra: **Katedra tělesné výchovy**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Provést analýzu soutěží v raketových sportech v Libereckém kraji. Provést rozbor jejich finančního zabezpečení. Vyvodit doporučení do praxe.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

LINHARTOVÁ, Denisa. Tenis. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 104 s. ISBN 978-80-247-2703-5. MATOUŠKOVÁ, Petra; SÜSS, Vladimír. Squash. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2003. 104 s. ISBN 80-247-0477-3. MENDREK, Tomasz. Badminton. 2.vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 124 s. ISBN 978-80-247-2004-3. MIŠIČKOVÁ, Lenka. Stolní tenis. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3363-0.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. PaedDr. Aleš Suchomel, Ph.D.
Katedra tělesné výchovy

Datum zadání bakalářské práce: **27. října 2010**

Termín odevzdání bakalářské práce: **29. dubna 2011**



doc. RNDr. Miroslav Brzezina, CSc.

děkan

L.S.



PaedDr. Jindřich Martinec

vedoucí katedry

dne

Čestné prohlášení

Název práce: Organizace soutěží mládeže v raketových sportech
v Libereckém kraji

Jméno a příjmení autora: Martin Cigánik

Osobní číslo: P09000794

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 24. 6. 2011

Martin Cigánik

Poděkování

Rád bych poděkoval všem, kteří mi při zpracování práce pomohli. Především děkuji vedoucímu práce doc. PaedDr. Aleši Suchomelovi, Ph.D. za jeho cenné rady a odbornou pomoc při vzniku práce.

Organizace soutěží mládeže v raketových v Libereckém kraji

Anotace

Cílem bakalářské práce je analýza soutěží mládeže v raketových sportech v Libereckém kraji a jejich finančního zabezpečení. Úvodní část se zabývá historií a pravidly raketových sportů, dále následují vývojové etapy mládeže. Podstatná část práce se zabývá organizací soutěží v raketových sportech v České republice a následně v Libereckém kraji. Bylo zjištěno, že se v Libereckém kraji nepořádají squashové soutěže mládeže. Logickým doporučením je založení mládežnických družstev ve squashi v Libereckém kraji. Možná by byla i restrukturalizace soutěží v tenisu a badmintonu, aby se hráli pouze v Libereckém kraji. Poslední část bakalářské práce se zabývá analýzou klubů, ke které byla využita anketa, která byla rozeslána do 24 klubů v raketových sportech v Libereckém kraji pracujících s mládeží. Z výsledků anketního šetření bylo zjištěno, že téměř všechny kluby financují mládež a jejich soutěže z členských a oddílových příspěvků. Zjištěné poznatky budou sloužit ke zlepšení organizace soutěží a finančního zabezpečení klubů v raketových sportech v Libereckém kraji.

Klíčová slova: badminton, squash, stolní tenis, tenis, mládež, soutěže, finanční zdroje

The organization for competitions of youths in racquet sports for the region of Liberec

Annotation

The objective of this work is the analysis of competitions of youth in racket sports in Liberec Region and its financing. The preamble is focused on the history and rules of racket sports and evolutionary phases of youth. The best part of this work is concerned with competition organization in racket sports in Czech Republic and consequently in Liberec Region. It was found that there are no squash competitions for youth that take place in Liberec Region. Straightaway recommendation is the foundation of youth squash teams in Liberec Region. Another possibility could be a restructuring tennis and badminton competitions in order to be held in Liberec Region. The very last part of this work brings

club analysis based on questionnaire evaluation that was sent in 24 clubs connected with racket sports in Liberec Region working with youth. The outcome of the questionnaire evaluation says, that almost all of the clubs finance youth and their competitions from membership and sectional fees. Research data will be used for improving of competition organization and financing clubs in racket sports in Liberec Region.

Keywords: badminton, squash, ping pong, tennis, youth, competitions, financial resource

Obsah

Úvod	12
1 Hlavní cíl práce.....	13
1.1 Dílčí cíle práce.....	13
2 Historie a pravidla raketových sportů.....	14
2.1 Tenis	14
2.2 Badminton	16
2.3 Stolní tenis.....	17
2.4 Squash.....	18
3 Vývojové etapy mládeže	21
3.1 Dospívání.....	21
3.2 Mladší školní věk	21
3.3 Starší školní věk	22
3.4 Dorostový věk	23
4 Věkové kategorie mládeže v raketových sportech	25
5 Rozdělení soutěží v ČR v raketových sportech	27
5.1 Tenis (Český tenisový svaz, 2007).....	27
5.2 Badminton (Český badmintonový svaz, 2011).....	28
5.3 Stolní tenis (Česká asociace stolního tenisu, 2007).....	31
5.4 Squash (Česká asociace squashe, 2010).....	33
6. Ekonomické a marketingové prostředí ve sportu	36
6.1 Finanční příjmy a výdaje sportovního klubu.....	36
6.1.1 Struktura finančních zdrojů sportovních klubů v ČR.....	36
6.1.2 Struktura finančních výdajů sportovních klubů v České republice.....	36
6.2 Marketing a sport.....	37
6.3 Sponzoring.....	38
6.3.1 Formy sponzoringu.....	38
7 Tenisové soutěže mládeže pořádané v Libereckém kraji	39
7.1 Soutěže smíšených družstev (Severočeský tenisový svaz, 2010).....	39
7.1.1 Severočeská divize mladšího žactva.....	39
7.1.2 Severočeská divize staršího žactva.....	40
7.1.3 Severočeská divize dorostu	40
7.2 Soutěže jednotlivců (Severočeský tenisový svaz, 2010).....	41

7.2.1 Oblastní přebory	41
7.2.2 Celostátní turnaj třídy „B“	42
8 Badmintonové soutěže mládeže pořádané v Libereckém kraji	43
8.1 Soutěže smíšených družstev (VSK Slavia TU Liberec, 2010).....	43
8.1.1 Oblastní přebor smíšených družstev žáků – skupina Liberecký kraj	43
8.1.2 Oblastní přebor smíšených družstev dorostu – skupina Liberecký kraj.....	43
8.1.3 Krajský přebor Libereckého kraje smíšených družstev žáků	43
8.2 Soutěže jednotlivců (VSK Slavia TU Liberec)	44
8.2.1 Krajský přebor Libereckého kraje	44
8.2.2 Oblastní přebor Libereckého kraje	44
8.2.3 Grand Prix „D“ Libereckého kraje	44
9 Soutěže ve stolním tenisu pořádané v Libereckém kraji	45
9.1 Soutěže družstev (Liberecký krajský stolní tenis, 2010).....	45
9.1.1 Krajský přebor družstev.....	45
9.2 Soutěže jednotlivců (Liberecký krajský stolní tenis, 2010)	45
9.2.1 Krajský přebor jednotlivců	45
9.2.3 Krajské bodovací turnaje	46
10 Soutěže ve squashi pořádané v Libereckém kraji.....	47
11 Anketní šetření.....	48
11.1 Cíle	48
11.2 Charakteristika anketního šetření	48
11.3 Vyhodnocení výsledků ankety	49
11.3.1 Výsledky otázek č. 1, č. 2, č. 3	49
11.3.2 Výsledky otázky č. 4	51
11.3.3 Výsledky otázky č. 5	51
11.3.4 Výsledky otázky č. 6	53
11.3.5 Výsledky otázek č. 7, č. 8, č. 9, č. 10	54
12 Praktická doporučení	57
13 Závěr.....	58
14 Literatura	59
15 Seznam příloh.....	61

Seznam tabulek

Tabulka 1.: Rozpis soutěží oblastních přeborů v tenisu v sezóně 2010/2011

Tabulka 2.: Rozpis celostátní soutěže třídy „B“ v tenisu v sezóně 2010/2011

Tabulka 3.: Počet klubů v raketových sportech v Libereckém kraji

Tabulka 4.: Tabulka četností u otázek č. 1 a č. 3

Tabulka 5.: Tabulka četností v otázce č. 5

Tabulka 6.: Tabulka č. 6: Tabulka průměrných % k otázkám č. 7, č. 8, č. 9, č. 10

Seznam obrázků

Obrázek 1.: Průměrný počet členů v klubech v raketových sportech

Obrázek 2.: Četnost výběru jednotlivých zdrojů v otázce č. 5

Obrázek 3.: Graf průměrných členských a oddilových příspěvků vybíraných od mládeže

Obrázek 4.: Graf přibližného procentuálního složení finančních zdrojů klubu

Seznam použitých zkratek

atd. = a tak dále

č. = číslo

ČASQ = Česká asociace squashe

ČAST = Česká asociace stolního tenisu

GP = Grand Prix

Jbc. = Jablonec nad Nisou

K.O. = knock out

Mčr = mistrovství České republiky

mšmt = Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

tj. = to je

TV = tělesná výchova

tzn. = to znamená

tzv. = takzvaný

Úvod

Raketové sporty se stávají v dnešní době stále populárnějšími a stále častěji je můžeme sledovat v médiích. Díky této skutečnosti vzniká stále více sportovních klubů se zaměřením právě na raketové sporty. Tenis, badminton, stolní tenis a squash mají velmi významnou roli v pohybové aktivitě. Ze sportovního hlediska jsou to velmi fyzicky náročné individuální sporty, při nichž se musí člověk spoléhat sám na sebe. Raketové sporty, zejména tenis ve vrcholné podobě, jsou dnes využívány k reklamním kampaním. Pokud se podíváme na světové tenisové turnaje, uvidíme spousty reklam největších světových společností, které tyto turnaje sponzorují. Kromě squashe jsou tyto sporty na Olympijských hrách, to poukazuje na to, že jsou velmi oblíbené a po celém světě rozšířené.

Když se podíváme na soutěže mládeže, tak si myslím, že jejich organizace je občas podceňována a není na ně brán takový ohled. Přece jen pokud se nebudeme správně věnovat mladým hráčům již od útlého věku, bude se nám později snižovat kvalita soutěží dospělých.

Tato problematika je natolik široká a zajímavá, že jsem si ji zvolil jako téma bakalářské práce. Na začátku se seznámíme s cílem práce, což je analýza soutěží mládeže v raketových sportech v Libereckém kraji a na jejím základě navrhnout případně změny. V dalších kapitolách se dozvíme historii jednotlivých raketových sportů a ve stručnosti o jejich pravidlech. Následující kapitoly se věnují vývojovým etapám mládeže, rozboru soutěží v raketových sportech v České republice a následnému rozboru soutěží v Libereckém kraji. Další část práce ukazuje výsledky anketního šetření, které probíhalo v klubech pracujících s mládeží v raketových sportech. Hlavním úkolem anketního šetření bylo zjištění velikosti klubů z hlediska množství členů a finanční zabezpečení těchto klubů. Na základě anketního šetření vzniklo porovnání klubů v raketových sportech.

1 Hlavní cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je provést analýzu soutěží mládeže v raketových sportech v Libereckém kraji a jejich finančního zabezpečení. Na základě provedeného výzkumu vytvořit charakteristiku klubů, které pracují s mládeží.

1.1 Dílčí cíle práce

- Popsat historii a pravidla raketových sportů.
- Na základě dostupných dokumentů teoreticky zpracovat problematiku organizace soutěží v Libereckém kraji.
- Realizovat anketní šetření
- Provést analýzu klubů v Libereckém kraji.
- Na základě poznatků vyvodit praktická doporučení pro práci s mládeží v raketových sportech.

2 Historie a pravidla raketových sportů

2.1 Tenis

První zmínky o hrách podobných tenisu nacházíme už v antice, u Řeků a Římanů. Byli velice hraví, rukama nebo dřevěnou pálkou odráželi proti sobě kožené míče plněné suchou trávou, žíněmi či hadříky (Linhartová, 2009).

V Itálii ve 12. Století se objevuje hra nazývaná, *gioco della pallone*, později vystřídanou *gioco della corda*. Také ve Francii se setkáváme s hrou, která se dnešnímu tenisu podobala. Ta hra měla název *jeu de la court paume* (Jankovský, 2002).

Ve Španělsku se od 14. století hrála *pelota*, která se postupem času přesunula na holandské a německé šlechtické dvory. Na dvory, ale pouze obrazně, protože tento předchůdce tenisu se odehrával v tehdejších míčovnách. Všechny tyto uvedené hry se dnešnímu tenisu pouze podobaly (Langerová, Heřmanová, 2005).

Ve 14. a 15. Století se ve Francii hrála tzv. *jeu de paume* (hra dlaní), která se vyvinula v „*tenez*“ (chytej). Tato hra se už značně podobala dnešní formě tenisu. První oficiální tenisový dvorec byl postaven v roce 1530 v Louvru. V roce 1596 ve Francii existovalo přes 250 tenisových krytých dvorců. Z Francie také pochází bodování v tenisu, které se inspirovalo hexadecimálním systémem, který se dělil na 60 jednotek (Maška, Šafařík, 1985).

Podnět ke vzniku dnešnímu tenisu dal Angličan major Wingfield roku 1874, kdy stanovil pravidla hry, kterou nazval *sferistika*. Hra přes síť vysokou 1,5 m poněkud připomínala dnešní badminton. Během dalšího vývoje byla pravidla značně změněna a původní název byl přejmenován na *lawn-tennis* (angl. *Lawn-trávník*) (Jankovský, 2002).

V roce 1881 vznikla první tenisová asociace - *Tenisová asociace Spojených států*. O sedm let později byla založena v Anglii další tenisová asociace. Oba tyto svazy se v roce 1913 spojily ve společnou mezinárodní tenisovou asociaci organizaci – *Federation International de Lawn Tennis (FILT)*, jež existuje dodnes. V roce 1977 se francouzské pojmenování změnilo v anglický název *International Tennis Federation (ITF)* (Jankovský, 2002).

První zmínky tenisu u nás pochází z 16. století. V té době již existovaly míčovny, ve kterých se provozoval francouzský „*tenez*“. Další zprávy o tenisu jsou zmíněny až v 70. letech 19. století. V roce 1879 se konal první tenisový turnaj v českých zemích. Po vzniku

samostatné Československé republiky byl tenis velice rozšířený a přední tenisové hvězdy se prosazovali ve světových žebříčcích (Linhartová, 2009).

Stručně z pravidel

Tenis je posuzován jako míčová hra, ve které se utkávají jednotlivci ve dvouhře nebo dvojice ve čtyřhře (Jankovský, 2002).

„Hřiště pro dvouhru je obdélník 23,77 m dlouhý a 6,23 m široký. Ve středu je rozděleno sítí, jejíž konce jsou upevněny na sloupcích vysokých 1,07 m. Protože se obvykle užívá dvorec pro dvouhru i pro čtyřhru, podpírá se pro dvouhru síť pomocnými sloupky, vkládanými pod síť vysokými 1,07 m, a to ve vzdálenosti 91 cm od podélných čar dvouhry. Výška sítě uprostřed je 91 cm a je tam stažena dolů plátěným popruhem, širokým 5 cm (tzv. wimbledon). Pro čtyřhru je dvorec široký 10,97 m, je tedy o 1,37 m na každé straně širší než pro dvouhru.“ (Jankovský, 2002, s.73)

O tom, kdo uvede jako první míček do hry, rozhoduje los. Ten, kdo vyhraje, se nazývá podávající, na druhé straně je přijímající. Podání je prováděno nejprve z pravé strany, vždy je možnost dvou pokusů. Pokud se míček dotkne sítě a spadne na správné místo na soupeřově polovině, tak se podání opakuje. Dvě špatná podání znamenají pro podávajícího hráče ztrátu bodu. Poté podává z levé strany, postup je stejný a dále se to opakuje. Když jeden z hráčů dosáhne požadovaného počtu bodu v jednotlivé hře, tak se podání přesouvá k hráči, který byl v této hře přijímajícím (Jankovský, 2002).

Zápas je rozdělen na 2 části: hra a sada. Hru získává hráč, který jako první dosáhne čtyř bodů. První je 15, druhý - 30, třetí - 40, čtvrtý – hra. Pokud hra dospěje k výsledku 40-40, je to nazýváno shodou. Další získaný bod je označen výhodou, pokud následující míč vyhraje stejný hráč, získává hru. Jakmile dosáhne hráč šesti her, získává sadu. Každý zápas se hraje na 2 vítězné sady ze tří, na grandslamech na tři vítězné z pěti. Ženy hrají vždy na dvě vítězné sady. (Jankovský, 2002)

„V roce 1970 byl v počítání v tenisu zaveden na zkoušku tzv. tie break, tj. systém počítání bodů ve zkráceném setu tenisového utkání, ke kterému dochází tehdy, když oba hráči dosáhli v rozhodující hře šest bodů. V následující hře pak vítězí ten hráč, který první dosáhne sedmi bodů a vede rozdílem dvou bodů. Od roku 1980 je tento systém počítání již používán na všech světových turnajích.“ (Jankovský, 2002, s. 75)

2.2 Badminton

První náznaky badmintonu se objevují již v kultuře jihoamerických Inků a středoamerických Aztéků. Hrál se s tzv. „opeřeným míčkem“. V 7. století našeho letopočtu se v Číně hovoří o hře „Di-Dšen-Dsi“. U této hry byl míček vždy odbíjen rukou nebo nohou. Za přímého předchůdce se dnes považuje indická hra „Poona“, kterou do Evropy přivezl roku 1872 anglický důstojník, vévoda z Beafortu. O rok později na svém hrabství v Gloucester uspořádal první turnaj. První pravidla této hry byla ustanovena roku 1877. Mezinárodní badmintonová federace vznikla v roce 1934 a dnes sdružuje 156 národních svazů. Badminton se hraje na všech pěti kontinentech (Mendrek, Novotná, 2007).

V České republice první oddíly tohoto sportu vznikají v roce 1957 (oddíl TJ Spoje Praha, klub na Vysoké škole železniční). Za otce československého badmintonu je považován Josef R. Beneš, který jako první přeložil pravidla a stal se významným propagátorem badmintonu u nás (Mendrek, Novotná, 2007).

Stručně z pravidel

Dvorec na badminton má pravoúhlý charakter a je vymezen čarami širokými 40 mm. Čáry jsou součástí hřiště, které má rozměry 13,40 x 6,10 m. Uprostřed je na sloupcích natažena síť ve výšce 155 cm, přičemž samotná síť musí mít minimální rozměry 76 cm do výšky a 610 cm do šířky. K velkým změnám v pravidlech hry došlo v roce 2006. Utkání se sice stále hraje na dva vítězné sety, ale vítězem setu je ten, kdo jako první dosáhne 21 bodů. Pokud bude stav 20:20, set získá strana, která první dosáhne dvoubodového rozdílu. Za stavu 29:29 toto pravidlo zaniká a vítězí strana, jež získá 30. bod. Na konci setu si hráči vymění strany a podávat bude ten hráč, který vyhrál předchozí set (Mišičková, 2010).

„Ve dvouhře hráči musejí podávat – ze svého pohledu – z pravého pole podání a přijímat v pravém poli pro podání, a to pokud podávající hráč ještě nebodoval nebo dosáhl sudého počtu bodů (2, 4, 6 atd.). Pokud hráč dosáhl ve stávajícím setu lichého počtu bodů (1, 3, 5 atd.), podává z levého pole podání (podává se vždy do kříže). Když podávající hráč vyhraje výměnu, získává bod. Podávající hráč pak podává z druhého pole podání. Když přijímající hráč vyhraje výměnu, získává bod. Přijímající hráč se stává podávajícím. V badmintonu už nehrajeme na ztráty.“ (Mendrek, Novotná, 2007, s. 25).

Bod získává hráč, který správně odehraje míček bez dopadu na zem a skončí v ohraničené polovině soupeře. A soupeř jej nedokáže vrátit přes síť nebo se „netrefí“ do dvorce protihráče (Mišičková, 2010).

2.3 Stolní tenis

Jako řada jiných sportovních odvětví má i stolní tenis svoje kořeny v Anglii, kde vznikl přenesením tenisu do halového prostředí. Došlo k tomu ve druhé polovině 19. století. Předchůdcem byla hra zvaná „gossima“, kterou přivezli Evropané z Japonska v 80. letech 19. století. O zařazení stolního tenisu mezi sportovní hry se zasloužil Angličan Gibb v roce 1899, který zavedl hru s celuloidovým míčkem. Od té doby mělo smysl začít počítat body a díky tomu se začal sport velice rychle rozšiřovat do Evropy. Po první světové válce se stolní tenis rozšiřoval na ostatní světadíly. V návaznosti na tyto události byla v roce 1926 v Berlíně založena Mezinárodní federace stolního tenisu (ITTF). Mezi zakládajícími státy bylo i Československo. A v roce 1958 v Budapešti vznikla Evropská unie stolního tenisu (ETTF), u čehož bylo opět Československo. Oblíbenost a rozšířenost stolního tenisu stále více stoupala, proto se v roce 1977 rozhodl Mezinárodní olympijský výbor zařadit tento sport na olympijské hry (Hýbner, 2002).

Vznik stolního tenisu v ČR se historicky řadí do roku 1925, kdy vznikl v Praze Ústřední výbor stolního tenisu (Hýbner, 2002).

Stručně z pravidel

Stolní tenis se hraje zejména v krytých halách, kvůli standartním podmínkám. Ke hraní stolního tenisu potřebujeme několik věcí. První a nejpotřebnější věcí je stůl, který má rozměry 152x274 cm a výšku 76 cm. Na stole je připevněna síťka o výšce 15,25 cm. Ta musí dosahovat po délce celého stolu. Samozřejmostí je míček a páčka. Velikost míčku se postupem času měnila, nejprve celuloidový míček měřil 38 mm po obvodu. V roce 2001 se ITTF rozhodla pro změnu velikosti, aby hra byla atraktivnější pro diváky, let míčku byl pomalejší a výměny byly delší. Proto dnešní ping pongový míček má obvod 40 mm a je používán ve všech mistrovských soutěžích po celém světě (Mišičková, 2010).

Zápas se hraje na dvě, tři nebo čtyři vítězné sady a to podle toho, na jakém počtu sad se hráči dohodli před zápasem. Každá z těchto sad se hraje do 11 bodů, ale pokud se

dosáhne výsledku 10:10, tak sadu vyhrává hráč, který první získá rozdíl dvou bodů (Mišičková, 2010).

Set je zahájen podáním, o které si hráči na začátku losují. Podávající míček rozehrává z otevřené dlaně a musí si ho vyhodit minimálně do výšky 16 cm a nesmí mu dát žádnou rotaci. Míček udeří, než dopadne na stůl a nejprve se musí dotknout stolu na polovině podávajícího hráče, poté přes síťku na polovinu protihráče. Podání probíhá po celou dobu za koncovou čarou stolu. Pokud se míček během letu na soupeřovu polovinu dotkne sítě, je podání opakováno bez ztráty bodu. Podávající má vždy dvě podání, poté se podávající stává přijímajícím (Mišičková, 2010).

„Hráč získává bod v případech:

- neprovede-li soupeř správně podání;
- nevrátí-li soupeř správně podání;
- jestliže hráč provede správně podání nebo míček správně vrátí a míček se dotkne čehokoli jiného než sítě dříve, než jej zahraje soupeř;
- jestliže míček přeletí přes hráčovu polovinu hrací plochy nebo přes jeho koncovou čáru, aniž se dotkne jeho poloviny hrací plochy poté, co byl zahrán soupeřem;
- zabráni-li soupeř míčku v dopadu;
- udeří-li soupeř dvakrát míček za sebou;
- dotkne-li se soupeř tělem, částí svého oděvu nebo vybavení sítě a hrací plochy.“
(Hýbner, 2002, s. 13).

2.4 Squash

První zmínka o podobné hře, která je považována za předchůdce squashe, pochází z roku 1150. Hra se jmenovala "le Pauem" (hra dlaní) a pěstovala se zejména ve Francii. Později se z ní vyvinula hra zvaná Real Tennis, Royal Tennis a dnes již krátce Tennis. Na počátku 19. století se objevila jiná varianta tohoto sportu. Postarali se o to chovanci ve věznici Fleet v Londýně, když si svůj pobyt za mřížemi krátili údery míčku pomocí rakety o zeď a vymysleli tak hru „Rackets“ („rakety“). Tato hra se rozšířila na některé anglické školy (Süss, Matoušková, 2003).

Squash se zrodil právě na jedné z nich. Bylo to kolem roku 1830 na škole v Harrow, kde se skupina studentů nemohla dostat na vytížený kurt pro rakety. Proto začali

trénovat s míčkem z indické gumy údery o stěny a objevili, že se míček od stěn neodráží, ale při dopadu na stěnu se „rozplácne“. Tato varianta hry se zakrátko prosadila a stala se natolik populární, že v roce 1864 byly na škole vybudovány první 4 squashové kurty a squash byl oficiálně uznán jako sport. První kurty byly budovány na školách a universitách v Anglii a později se objevily i klubové kurty (Süss, Matoušková, 2003).

V roce 1890 se objevila první zmínka o této hře mimo školu Harrow – v knize vévody z Beaufortu s názvem *The Badminton Sport and Pastimes*. O třicet let později se sehrál první profesionální squashový šampionát v Anglii. V době konání olympijských her v Barceloně měl tento sport velice blízko k tomu, aby se stal olympijským sportem. Bohužel doposud se k olympijským sportům nepřihlásil (Süss, Matoušková, 2003).

Do České republiky přichází tento sport ke konci 80. let, kdy je vybudován první kurt v hotelu Forum v Praze. Postupně od roku 2000 dochází k zvýšení počtu kurtů. (Süss, Matoušková, 2003)

Stručně z pravidel

Tento raketový sport se provazuje v uzavřených místnostech, které jsou ke squashu výhradně určené. Každá místnost musí splňovat předepsané rozměry. Délka hřiště je 9,70 m, šířka 6,40 m a výška je 5,70 m. Na všech stěnách jsou čáry, vymezení hřiště. Na čelní stěně jsou tři čáry. První se nazývá tin board a je ve výšce 0,48 m. Označuje nejnižší hranici, nad níž lze odehrát míček o přední stěnu. Druhá je vyznačena 1,78 m nad zemí a je označována jako servírovací čára. Poslední čára vymezuje horní hranici hřiště na přední stěně, pod kterou musí být míček odehrán, aby byl uznán jako dobrý, a je 4,75 m vysoko. „Na podlaze jsou vyznačena dvě podávací území (levé a pravé) a půlící čára rozdělující hřiště na šířku, na přední a zadní polovinu. Zadní polovina je ještě podélně rozdělena na dvě stejně velké části, do kterých musí být umístěno podání.“ (Süss, Matoušková, 2007, s. 18).

Rally

„Nejdůležitější pravidlo zní: odehrát míček na přední stěnu po maximálně jednom dopadu na zem nebo „volejem“. Hráči se ve hře pravidelně střídají. Míček cestou na přední (čelní) stěnu a také zpět se může dotknout libovolného počtu stěn, ale pouze v prostoru hřiště, které je ohraničeno čarami. Pokud se míček dotkne autové (horní přední, boční či zadní omezovací) čáry nebo tin boardu při hře, případně čáry na pro podání při podání, je považován za chybný. Úsek hry trvající od podání až po chybu jednoho z hráčů se

nazývá rally. Míčku je možné se dotknout raketou pouze jednou v každém úderu. Jestliže se hráč dotkne míčku raketou dvakrát, znamená to chybu nazývanou double. Při squashi může získat bod pouze hráč, který podává. Pokud vyhraje rally příjemce podání, nezíská žádný bod, ale právo podávat (tzv. ztráta). Utkání se většinou hraje na dva nebo na tři vítězné sety. Jeden set trvá do devíti dosažených bodů. Za stavu 8:8 si hráč, který přijímá podání, může vybrat, do kolika bodů chce hrát – zvolí-li „set 1“ do devíti bodů, či „set 2“ do desíti bodů.“ (Süss, Matoušková, 2007, s. 19).

3 Vývojové etapy mládeže

3.1 Dospívání

Podle Dovalila (2002) se za dospívání označuje závěrečné období první fáze ontogenetického vývoje, kdy dochází k přeměně z dítěte v dospělého člověka. Toto období probíhá mezi 10. až 20. rokem. Na přelomu mladšího a staršího školního věku začíná dospívání, které bývá mezi 10. a 12. rokem. Starší školní věk je potom vymezen do 11. až 15. roku života. Dále navazuje dorostový věk v rozmezí 15. a 18. roku. Než člověk dospěje, tak projde velkými změnami, jak fyzickými, tak psychickými.

„Věkové zákonitosti můžeme definovat ve změnách tělesných rozměrů a proporcí, ve stavbě i funkci tělesných orgánů, v psychice i ve vztahu k ostatním, v chování, výkonnosti. Změny - v souhrnu lze do 18 let hovořit o růstu, vývoji a dozrávání – mají různou intenzitu a dynamiku. V jejich důsledku se výkonnost v pohybových činnostech přirozeně zvyšuje.“ (Dovalil a kol., 2002, s. 242).

3.2 Mladší školní věk

Toto období, mezi 6. a 11. rokem, je nazýváno psychology jako věk realistického nazírání, které se opírá o názorné vlastnosti konkrétních předmětů a jevů (Dovalil a kol., 2002).

Somatický vývoj

V prvních letech je velmi rovnoměrný z hlediska výšky a hmotnosti. Dochází k rozvoji vnitřních orgánů, srdeční soustavy, plic a vitální kapacity. Během tohoto období probíhá ve velkém tempu osifikace kostí, přesto jsou některá kloubní spojení měkká a pružná (Perič, 2004).

Pohybová výkonnost

Změny v rychlostních a vytrvalostních schopnostech jsou rovnoměrné u dívek i chlapců. Z hlediska tréninku to představuje plodné období pro koordinační schopnosti, mnohými je i označováno jako nejpříznivější učební léta. Dobré jsou předpoklady pro

pohyblivost a rychlostní schopnosti. Pohybová výkonnost roste, nejsou větší rozdíly mezi chlapci a děvčaty (Perič, 2004).

Psychický vývoj

Děti charakterizuje především impulsivnost, přechody z radosti do smutku a naopak. Slabě je zatím vyvinuta vůle, dítě nedokáže dlouhodobě sledovat cíl, soustředit se. Ve vztazích k ostatním znamená velkou změnu vstup do školy. Kolektiv (třída, ale ve sportu i tréninková skupina či družstvo) klade vyšší požadavky na zařazení a podřízení dítěte (Perič, 2004).

3.3 Starší školní věk

Starším školním věkem se označuje období v rozmezí 11-12 až 15 -16 let, individuálně to bývá různé. Intenzivní rozvoj, tělesné a duševní dospívání probíhá u děvčat do 17 let, u chlapců do 18 let. V tomto období dochází k biologickým změnám, které jsou znatelné i v psychologickém vývoji (Dovalil a kol., 2002).

Somatický vývoj

Období staršího školního věku je také obdobím puberty. Hlavním problémem puberty je, že v relativně krátkém období dochází k velkým změnám v organismu. Díky hormonálnímu působení se urychluje růst, což má velký význam pro sport. Tělo nabírá na výšce a hmotnosti, ale také se zvyšuje svalová síla. Během puberty mohou být pocity neohrabanosti a klátivosti, ale většinou mají tyto pocity chlapci (vrcholí kolem 14. roku), u dívek (asi ve 13 letech). Postupem času dochází ke zvětšování se rozdílu ve výkonu dívek a chlapců, což je zapříčiněno nerovnoměrným vývojem. Svého maxima však výkonnost v rozmezí 11 – 15 let nedosáhla. Výkonnost omezuje velkým dílem osifikace kostí, která ještě neskončila (Dovalil a kol., 2002).

Pohybová výkonnost

Z hlediska pohlaví se rozdíly ve výkonnosti prohlubují. Po vytrvalostní stránce má u chlapců aerobní vytrvalost progresivní růst v celém období. U dívek však dochází k nárůstu pouze do 13 let. Podobné vývojové trendy můžeme pozorovat i u rychlostních schopností, kdy u chlapců opět dochází k pozitivní akceleraci během celého období. Dívky

své rychlostní schopnosti také zlepšují, ale vrcholu dosahují již v 15 letech. Co se týče silových schopností, tak u nich jsou rozdíly mezi děvčaty a chlapci ještě znatelnější. A to z důvodu nedozrálého mechanismu uvolňování laktátové energie u dívek (Seliger, 1975).

Psychický vývoj

Období pubescence je z hlediska psychiky velice důležité. Vztahy k druhému pohlaví, ke svému okolí a emotivní vztahy ovlivňuje hormonální aktivita. Po rozumové stránce se rozšiřuje obzor, náznakem se objevuje logické a abstraktní myšlení, rozvíjí se paměť. Jedinec se dokáže delší dobu soustředit. Objevuje se proces osamostatňování, úsilí o nezávislost a časté projevy neposlušnosti (Rychtecký, Fialová, 1998).

3.4 Dorostový věk

Dorostový věk je poslední fází před úplnou dospělostí, a probíhá mezi 15. a 18. rokem. V průběhu se tělo srovnává s posledními změnami a dotvářením některých orgánových soustav. Po 18. roce bude ještě stále docházet k rozvoji a formování osobnosti jedince (Dovalil, 2002).

Somatický vývoj

Koncem tohoto období dochází k ukončování tělesného vývoje. Znatelné je to na výkonnosti určitých soustav: srdeční soustava, dýchací soustava a pohybový aparát. U chlapců pozorujeme výrazný nárůst svalové hmoty, naopak u dívek spíše přírůstek podkožního tuku. V předešlých letech tělo procházelo přestavbou, nyní se jedná o dokončení vývoje (Rychtecký, Fialová, 1998).

Pohybová výkonnost

Výkonnost u chlapců stále roste, ale už pomaleji. Naopak u dívek, kromě dynamické a explozivní síly, výkonnost stagnuje nebo klesá. Během adolescence se nejrychleji rozvíjí silové schopnosti, což je způsobeno morfologickými změnami ve svalech. Vlivem nárůstu svalové hmoty, dochází ke zmenšení pohyblivosti v ramenních a kyčelních kloubech (Dovalil a kol., 2002).

Psychický vývoj

Z intelektuálního hlediska byly základy pro logické myšlení vybudovány již dříve, v této fázi se pouze prohlubuje a člověk je schopen využívat analýzu a syntézu. Abstraktní myšlení dosahuje již nejvyšších úrovní. Díky přibližující se dospělosti se objevuje usilování o vlastní názor, snaha jednat podle vlastního uvážení. Osobnost je ke konci dorostového věku dotvářena a přibližuje se již dospělosti (Dovalil, 2002).

4 Věkové kategorie mládeže v raketových sportech

V předchozí kapitolách 3.2 a 3.3 se uvádí informace o tělesném rozvoji a o etapách dospívání. Etapy jsou uvedeny dvě: starší školní věk (11-15 let) a dorostový věk (15-18). Během těchto období dochází k velkým fyzickým změnám, které by se ve sportu mohly značně projevit. Proto má každý sport rozdělení do věkových kategorií, aby se věkové rozdíly mezi soupeři co nejvíce zmenšily. Samozřejmě i v rozmezí dvou let může dojít k velkým rozdílům, např.: výška, hmotnost, svalová síla atd.

Pro zařazení hráče do určité věkové kategorie, je rozhodující věk, jehož dosáhne v tom kalendářním roce, v němž končí příslušná sezóna. Přejít do vyšší věkové kategorie se v závislosti na tomto ustanovení uskutečňuje vždy ke dni začátku příslušné sezóny (Český tenisový svaz, 2011)

Tenis

- a) minitenis 6 – 7 let
- b) babytenis 8 – 9 let
- c) mladší žactvo 10 – 12 let
- d) starší žactvo 13 – 14 let
- e) dorost 15 – 18 let

Badminton

- a) přípravek 7 – 9 let (nezařazují se do soutěží)
- b) mladší žactvo 9 – 13 let (U-13)
- c) starší žactvo 13 – 15 let (U-15)
- d) mladší dorost 15 – 17 let (U-17)
- e) starší dorost 17 – 19 let (U-19)

Stolní tenis

- a) nejmladší žactvo 9 – 11 let
- b) mladší žactvo 11 – 13 let
- c) starší žactvo 13 – 15 let
- d) dorost 15 – 18 let

Squash

- a) nejmladší žactvo (do 11 let)
- b) mladší žactvo (do 13 let)
- c) starší žactvo (do 15 let)
- d) mladší dorost (do 17 let)
- e) starší dorost (do 19 let)

5 Rozdělení soutěží v ČR v raketových sportech

5.1 Tenis (Český tenisový svaz, 2007)

U tenisu je platný soutěžní řád od 1. 1. 2011, do té doby byl platný soutěžní řád z 1. 10. 2007, ve kterém se vytvořilo několik úprav. Soutěžní řád stanoví organizaci a řízení tenisových soutěží na území České republiky.

Rozdělení soutěží

Soutěže se dělí:

- přebory (mistrovství ČR a přebory nižších územních celků)
- turnaje

Základním herním obdobím, v němž se soutěže pořádají, je tenisová sezóna, která začíná 1. 10. předcházejícího a končí 30. 9. běžného roku.

Struktura přebornických soutěží družstev

- a) Mládež
- b) Dospělí
 - Extraliga
 - I. Liga
 - II. Liga

Struktura přebornických soutěží jednotlivců

- a) Halová mistrovství ČR
 - Mládež (dorost, starší a mladší žactvo)
 - Dospělí
- b) Mistrovství ČR na otevřených dvorcích
 - Mládež (dorost, starší a mladší žactvo)
 - Dospělí „Mistrovství České republiky“

Věkové kategorie

Soutěže se hrají ve věkových kategoriích:

- a) minitenis 6 – 7 let
- b) babytenis 8 – 9 let
- c) mladší žactvo 10 – 12 let
- d) starší žactvo 13 – 14 let
- e) dorost 15 – 18 let
- f) dospělí 19 a více let

Soutěže minitenisu a babytenisu se hrají podle vlastního soutěžního řádu.

Rozdělení tenisových turnajů jednotlivců v ČR

Turnaje v ČR se dělí do 5 tříd. Třídy C a D jsou ve smyslu soutěžního řádu považovány za „nižší třídy“, třídy A a B za „vyšší třídy“. A* jsou označovány mezinárodní turnaje.

Rozdělení turnajů do tříd se provádí na základě následujících kritérií:

1. výkonnost okruhu účastníků
2. minimální výše výher
3. maximální výše vkladů
4. potřebná kvalifikace vrchního rozhodčího
5. zásady obsazení zápasů hlavními rozhodčími
6. zabezpečení účastníků
7. zajištění úpravy dvorců
8. regule pro použití míčů

5.2 Badminton (Český badmintonový svaz, 2011)

Nejaktuálnější soutěžní řád badmintonu je z roku 2001 a je doplněný z 27. 5. 2011. Podle tohoto řádu se řídí všechny soutěže v badmintonu v ČR s výjimkou mezinárodních soutěží, které mají vlastní soutěžní řád.

Mistrovské soutěže jsou rozděleny:

1. podle typu:
 - a) mistrovské soutěže jednotlivců
 - b) mistrovské soutěže smíšených družstev

2. podle rozsahu:

- a) celostátní
- b) oblastní
- c) krajské

Věkové kategorie

- a) přípravka 7 – 9 let (nezařazují se do soutěží)
- b) mladší žáci 9 – 13 let (U13)
- c) starší žáci 13 – 15 let (U15)
- d) mladší dorost 15 – 17 let (U17)
- e) starší dorost 17 – 19 let (U19)
- f) dospělí nad 19 let
- g) senioři nad 40 let

Pro zařazení hráče do příslušné kategorie je rozhodující věk, kterého dosáhne v období od 1. 1. do 31. 12.

Mistrovské soutěže smíšených družstev se pořádají v této struktuře:

- a) celostátní – mistr. ČR
 - Extraliga smíšených družstev dospělých
 - 1. liga smíšených družstev dospělých (skupina východ + západ)
 - mistrovství ČR smíšených družstev dorostu (U19)
 - mistrovství ČR smíšených družstev žáků (U15)
 - kvalifikace do 1. ligy smíšených družstev dospělých
 - baráž o Extraligu smíšených družstev dospělých
- b) oblastní – přebory oblasti
 - oblastní přebor smíšených družstev dospělých
 - oblastní přebor smíšených družstev dorostu (U19)
 - oblastní přebor smíšených družstev žáků (U15)
- c) krajské – přebory kraje
 - krajský přebor smíšených družstev dospělých
 - krajský přebor smíšených družstev dorostu (U19)
 - krajský přebor smíšených družstev žáků (U15)

- případně další navazující soutěže nižšího charakteru dle oblastních rozpisů soutěží

Systém soutěží družstev je možno volit z následujících možností:

- a) mistrovský systém (každý s každým) dvoukolově v termínech a na místech podle vylosování
- b) skupinový systém (při 8 a více účastnících v soutěži)
- c) jednorázově – soustředěním družstev na jednom místě s možností uplatnit jak systém mistrovský, tak skupinový.

Mistrovské soutěže jednotlivců jsou pořádány v této struktuře

a) celostátní – Mistrovství ČR:

- dospělých
- dorostu (U19)
- ml. dorostu (U17)
- starších žáků (U15)
- mladších žáků (U13)

b) oblastní – oblastní přebor:

- dospělých
- dorostu (U19)
- ml. dorostu (U17)
- starších žáků (U15)
- mladších žáků (U13)

c) krajské – krajský přebor:

- dospělých
- dorostu (U19)
- ml. dorostu (U17)
- starších žáků (U15)
- mladších žáků (U13)

Z hlediska systému soutěže lze volit z těchto možností:

- a) vylučovací systém na jednu porážku (tzv. mistrovský)
- b) vylučovací systém na dvě porážky
- c) skupinový systém – varianta a) nebo varianta b)

5.3 Stolní tenis (Česká asociace stolního tenisu, 2007)

Poslední úprava soutěžního řádu ve stolním tenisu je z 25. září 2007. Tímto dnem se zrušila platnost soutěžního řádu z roku 2002.

Soutěže stolního tenisu se plánují na období podzim - jaro. Soutěžní období dlouhodobých soutěží trvá od 1.7 do 30.6.

Základní členění soutěží

Podle svého zaměření, funkce a účelu:

- a) soutěže výkonnostního charakteru (soutěže výkonnostního a vrcholového sportu)
- b) soutěže masového charakteru (soutěž masového rozvoje stolního tenisu)

Tento řád stanovuje převážně předpisy pouze pro soutěže výkonnostního charakteru.

Podle územního charakteru:

- a) celostátní soutěže
- b) krajské soutěže
- c) regionální soutěže
- d) soutěže v rámci oddílu (klubu)

Podle způsobu uspořádání:

- a) soutěže v jednorázovém uspořádání (hrané nejvýše ve dvou termínech)
- b) soutěže v dlouhodobém uspořádání

Podle způsobu uspořádání:

- a) soutěže jednotlivců
- b) soutěže družstev

Podle věkových kategorií:

- a) soutěže nejmladšího žactva 9 – 11 let
- b) soutěže mladšího žactva 11 – 13 let
- c) soutěže staršího žactva 13 – 15 let
- d) soutěže dorostu 15 – 18 let
- e) soutěže dospělých nad 18 let

Vedle těchto hlavních věkových kategorií je možno pořádat soutěže v dalších věkových kategoriích, např. nejmladšího žactva nebo juniorů do 21 let.

Další členění soutěží

Soutěže výkonnostního charakteru:

- a) soutěže mezinárodní
- b) soutěže mistrovské
- c) soutěže nemistrovské

Soutěže masového charakteru:

- a) soutěže veteránů
 - nad 40 let
 - nad 50 let
 - nad 60 let
 - nad 65 let
 - nad 70 let
 - nad 75 let
 - nad 80 let
 - nad 85 let
- b) soutěže náborového charakteru
- c) soutěže sloužící k účelnému využití volného času a sportovnímu využití různých sociálních skupin
- d) soutěže zdravotně hendikepovaných sportovců

Soutěžní disciplíny

Soutěže jednotlivců:

- a) dvouhra mužů (dorostenců, starších žáků nebo mladších žáků)
- b) čtyřhra mužů (dorostenců, starších žáků nebo mladších žáků)
- c) dvouhra žen (dorostenek, starších žákyň nebo mladších žákyň)
- d) čtyřhra žen (dorostenek, starších žákyň nebo mladších žákyň)
- e) smíšená čtyřhra (ve všech věkových kategoriích)

Soutěže družstev se hrají sdružením těchto disciplín v různých kombinacích. Stanovení disciplín se řídí řádem soutěží družstev.

Plánování soutěží stolního tenisu vychází z celostátního kalendářního plánu soutěží, na který postupně navazují krajské a regionální plány soutěží.

Celostátní plán soutěží zahrnuje:

- a) soutěže jednotlivců
 - mistrovství ČR mužů a žen
 - mistrovství ČR dorostu
 - mistrovství ČR staršího žactva
 - mistrovství ČR mladšího žactva
 - kontrolní (výběrové) soutěže celostátního významu
 - veřejné soutěže (turnaje) celostátního významu
- b) soutěže družstev
 - superligu - muži, ženy
 - extraligu – muži, ženy
 - I. Ligu – muži, ženy
 - II. Ligu – muži, ženy,
 - III. Ligu – muži, ženy
 - kvalifikace o postup a udržení pro výše uvedené soutěže
 - mistrovství ČR družstev dorostu
 - mistrovství ČR družstev staršího žactva
 - nemistrovské soutěže pořádané nebo schvalované ČAST

Dále jsou v plánu uvedeny i termíny mezinárodních, příp. dalších, soutěží a doporučené termíny pro krajské přebory jednotlivců a družstev všech věkových kategorií

5.4 Squash (Česká asociace squashe, 2010)

Ve squashi je platný soutěžní řád ze září roku 2010. Podle tohoto řádu se řídí všechny mistrovské soutěže na území České republiky.

Mistrovské soutěže se dělí:

- a) turnaje a mistrovství jednotlivců
- b) soutěže a mistrovství družstev

Mistrovské soutěže se hrají v těchto kategoriích:

a) Junioři

- nejmladší žactvo (do 11 let)
- mladší žactvo (do 13 let)
- starší žactvo (do 15 let)
- mladší žactvo (do 17 let)
- starší dorost (do 19 let)

b) Dospělí

c) Masters

- nad 35 let
- nad 40 let
- nad 45 let
- nad 50 let
- nad 55 let
- nad 60 let
- nad 65 let

V mistrovských turnajích jednotlivců mohou být vypsány tyto kategorie:

1. Turnaje dospělých

a) kategorie „A“ – turnaje se mohou zúčastnit všichni hráči bez omezení

b) kategorie „B“ – turnaje mužů se nemohou zúčastnit hráči umístění na příslušném celostátním žebříčku ČASQ aktuálního v den uzávěrky přihlášek na 1. – 16. místě. Turnaje žen se nemohou zúčastnit hráčky umístěné na příslušném celostátním žebříčku ČASQ aktuálního v den uzávěrky přihlášek na 1. – 9. místě

c) kategorie „C“ - turnaje mužů se nemohou zúčastnit hráči umístění na příslušném celostátním žebříčku ČASQ aktuálního v den uzávěrky přihlášek na 1. – 64. místě

d) kategorie „D“ turnaj je organizován dle propozic pořadatele. Aby mohl být turnaj zařazen do kategorie „D“, musí se turnaje zúčastnit minimálně 16 hráčů, z toho 8 registrovaných v ČASQ a pořadatel je současně povinen oznámit jeho pořádání 14 dnů před konáním akce na sekretariát ČASQ

Turnajů mužů kategorie „B“, „C“ a „D“ se mohou zúčastnit i ženy bez omezení. Turnajů dospělých se mohou účastnit i junioři, pokud splní všechny podmínky.

2. Turnaje juniorů

- a) kategorie „A“ – turnaje se mohou zúčastnit všichni juniorští hráči bez omezení
- b) kategorie „B“ – turnaje juniorů chlapců se nemohou zúčastnit hráči umístění na příslušném juniorském celostátním žebříčku ČASQ aktuálního v den uzávěrky přihlášek na 1. – 6. místě. Turnaje juniorů dívek se nemohou zúčastnit hráčky umístění na příslušném juniorském celostátním žebříčku ČASQ aktuálního v den uzávěrky přihlášek na 1. – 3. místě. Turnaje juniorů v kategorii „B11“ a „G11“ se nemohou zúčastnit hráči umístění na příslušném juniorském celostátním žebříčku ČASQ aktuálního v den uzávěrky přihlášek na 1. a 2. místě .

6. Ekonomické a marketingové prostředí ve sportu

6.1 Finanční příjmy a výdaje sportovního klubu

6.1.1 Struktura finančních zdrojů sportovních klubů v ČR

Vnitřní zdroje

Příjmy z prodeje hráčů

Příjmy z organizační činnosti

Příjmy z členských příspěvků

Příjmy z oddílových příspěvků

Příjmy z vedlejší hospodářské činnosti – např. vstupné, prodeje upomínkových předmětů atd.

Vnější zdroje

Dotace a příspěvky – dotace od MŠMT, krajů, obcí, sportovních svazů

Sponzoring – příspěvky od sponzorů – materiální nebo finanční (Čáslavová, 2000)

6.1.2 Struktura finančních výdajů sportovních klubů v České republice

Organizační a hospodářské výdaje

- údržba tělovýchovného zařízení, provoz, nové investice atd.

Výdaje na tělovýchovu a sport

- výdaje na účast v soutěžích, tréninková příprava, nájemné sportovišť, nákup sportovního vybavení

Platy hráčů

- v profesionálních klubech na nejvyšší úrovni jsou toto největší výdaje

- výdaje na vedlejší hospodářskou činnost (Čáslavová, 2000)

6.2 Marketing a sport

Marketing se stal jednoznačně nezastupitelným prvkem řízení podniku s orientací na trh. Pod tímto zorným úhlem proniká marketing z oblasti hospodářství do oblasti TV a sportu, kde je uplatňován klasickou cestou ve firmách vyrábějících sportovní zboží a nabízející tělovýchovné služby (Čáslavová, 2000), (Strnad, Dědková, 2001).

Pozitiva

- ujasňuje komu je určena nabídka TV a sportovních produktů: členům, divákům, sponzorům, státu
- diferencuje nabídku TV a sportovních produktů na činnosti, které mohou přinést finanční efekt a které nikoliv
- promýšlí propagaci TV a sportu
- určuje proporcionalitu a prioritu dosažení cílů v rovině cílů ekonomických, sportovních a sociálních
- získává doplňkové finanční zdroje, které umožňují rozvoj neziskových aktivit (Čáslavová, 2000), (Strnad, Dědková, 2001)

Negativa

- pozice financí nerespektuje TV a sportovní odbornost
- marketing vede ke gigantomanii sportu, smluvní vázanost na sponzory, omezuje svobodnou volbu (např. ve výběru nářadí, v osobnostních právech sportovce)
- dosažení určité úrovně sportovního výkonu může vést k používání zakázaných podpůrných prostředků
- show (zaměřenou např. na reklamu) (Čáslavová, 2000), (Strnad, Dědková, 2001)

6.3 Sponzoring

Sponzorování (sponzoring) představuje významný specifický prostředek k zabezpečení dodatečných finančních zdrojů, zejména kulturních, vědeckých, charitativních a dalších aktivit v různých sférách života společnosti. Z výše uvedeného je zřejmé, že v oblasti tělovýchovy, sportu a turistiky tělovýchovné jednoty a sportovní kluby se snaží tímto způsobem získat dostatečné množství finančních prostředků pro svou činnost. Slovo sponzoring je u nás velice často spojováno s mecenášstvím, což je zavádějící. Je potřeba usilovat o to, aby obchodní vazba na základě smlouvy byla jednoznačná, tzn. sportovec něco od firmy dostane a za to musí něco odvést. Když jsou obě strany v rovnováze, je tato vazba úspěšná. Pokud jde o legislativu, je to velice delikátní záležitost. Souvisí se smlouvami, s jejich ochranou, s ochranou jednotlivých subjektů, čili ochranou nás i na druhé straně firem (Čáslavová, 2000).

6.3.1 Formy sponzoringu

Rozdělení podle sponzorství na jednotlivce, sportovní kolektivy, sportovní akce, sportovní instituce a dlouhodobé soutěže. Vzhledem k tématu bakalářské práce je rozvedeno sponzorování sportovního kolektivu. Sponzorování sportovních klubů. Uvedená forma sponzorování dnes u nás hojně přešla i do výkonnostního sportu a sportu pro všechny. Sponzor poskytuje zejména finance, sportovní vybavení, ubytovací služby, dopravu, automobily. Sponzorovaný tým nabízí především reklamu na dresu, reklamu prostřednictvím inzerátu, opatření na podporu prodeje - autogramiády apod., jako u jednotlivého sportovce (Čáslavová, 2000).

7 Tenisové soutěže mládeže pořádané v Libereckém kraji

Tenisové soutěže v Libereckém kraji jsou pořádány Severočeským tenisovým svazem. Liberecký kraj nemá svou vlastní tenisovou soutěž pro mládežnická družstva a je spojen s Ústeckým krajem do Severočeské divize. Severočeský svaz na začátku každého soutěžního období vypíše termínovou listinu zápasů. V Severočeské divizi probíhají jak soutěže jednotlivců, tak soutěže smíšených družstev.

7.1 Soutěže smíšených družstev (Severočeský tenisový svaz, 2010)

Startují družstva z tenisových klubů a oddílů, které jsou sdružené v Severočeském tenisovém svazu. Ve věkových kategoriích: mladší žactvo, starší žactvo a dorost. Soutěže v minitenisu a babytenisu nejsou v Severočeské divizi pořádány.

Soutěže se hrají jednokolovým systémem vylučovacím (play off) jako jednodenním, systémem každý s každým, na 9 utkání.

7.1.1 Severočeská divize mladšího žactva

a) 1. divize mladšího žactva – Synot tip tour

Počet účastníků v sezóně 2010/2011: 8 týmů.

Účastníci z Libereckého kraje v sezóně 2010/2011: LTK Liberec.

Postupy a sestupy: vítěz 1. divize postupuje na MČR družstev. Poslední 3 družstva sestupují do 2. divize.

b) 2. divize mladšího žactva – 3 skupiny A, B, C

Počet účastníků v sezóně 2010/2011: skupina A – 7 týmů

skupina B – 7 týmů

skupina C – 8 týmů

Účastníci z Libereckého kraje v sezóně 2010/2011: SK Matchball Česká Lípa, TK Mimoň, Start Liberec A, Severočeská tenisová o. s. C(JBC), OREL tcen Hrádek n. Nisou, TK Frýdlant v Čechách, LTK Liberec B, Start Liberec B, TO TJ Slovan Varnsdorf.

Postupy a sestupy: z 2. divize postupují 3 družstva.

7.1.2 Severočeská divize staršího žactva

a) 1. divize staršího žactva – Synot tip tour

Počet účastníků v sezóně 2010/2011: 9 týmů.

Účastníci z Libereckého kraje v sezóně 2010/2011: SK Matchball Česká Lípa.

Postupy a sestupy: vítěz 1. divize postupuje na MČR družstev. Poslední 3 družstva sestupují do 2. divize.

b) 2. Divize staršího žactva – skupiny A, B, C

Počet účastníků v sezóně 2010/2011: skupina A – 6 týmů

skupina B – 6 týmů

skupina C – 7 týmů

Účastníci z Libereckého kraje v sezóně 2010/2011: Severočeska tenisová o. s. C (JBC), LTK Liberec, Start Liberec A, Start Liberec B, OREL tceň Hrádek n. Nisou, TK Frýdlant v Čechách, TK Doksy.

Postupy a sestupy: z 2. divize postupují 3 družstva.

7.1.3 Severočeská divize dorostu

a) 1. divize dorostu – Synot tip tour

Počet účastníků v sezóně 2010/2011: 9 týmů.

Účastníci z Libereckého kraje v sezóně 2010/2011: TK Tanvald, Severočeská tenisová o. s. A (JBC), LTK Liberec, SK Matchball Česká Lípa.

Postupy a sestupy: vítěz 1. divize postupuje na MČR družstev. Poslední 3 družstva sestupují do 2. divize.

b) 2. Divize dorostu – skupiny A, B

Počet účastníků v sezóně 2010/2011: skupina A – 7 týmů

Skupina B – 8 týmů

Účastníci z Libereckého kraje v sezóně 2010/2011: Severočeská tenisová o. s. C (JBC), TO TJ Slovan Varnsdorf, OREL tceň Hrádek n. Nisou.

Postupy a sestupy: z 2. divize postupují 3 družstva.

7.2 Soutěže jednotlivců (Severočeský tenisový svaz, 2010)

Startují hráči z tenisových klubů a oddílů, které jsou sdružené v Severočeském tenisovém svazu. Ve věkových kategoriích: minitenis, babytenis mladší žactvo, starší žactvo a dorost.

Soutěže se pořádají formou turnajů, ve kterých se hraje systémem na jednu porážku, turnaje jsou vícedenní.

V Libereckém kraji se pořádají oblastní přebory a celostátní turnaje třídy „B“ a to ve všech věkových kategoriích, kromě minitenisu a babytenisu.

7.2.1 Oblastní přebory

Tyto turnaje jsou pořádány jako kvalifikace na Mistrovství ČR. Mistrovství ČR jsou organizovány v zimním období jako Halová mistrovství ČR a v letním období jako Mistrovství ČR na otevřených dvorcích. V obou turnajích startuje 32 chlapců a 32 dívek v kategoriích mladšího žactva, staršího žactva a dorostu.

Tabulka 1.: Rozpis soutěží oblastních přeborů v tenisu v sezóně 2010/2011

Zima 2010 – 2011					
Mladší žáci 15. – 16. 1. 2011		Starší žáci 22. - 24. 1. 2011		Dorost 4. – 6. 2. 2011	
Žáci	Žákyně	Žáci	Žákyně	Dorostenci	Dorostenky
Chomutov	Č. Kamenice	Tanvald	Most	Liberec	Hrádek
Léto 2011					
Mladší žáci 21. – 23. 5. 2011		Starší žáci 11. – 13. 6. 2011		Dorost 21. – 23. 5. 2011	
Žáci	Žákyně	Žáci	Žákyně	Dorostenci	Dorostenky
Duchcov	Hrádek n. N.	Jablo. n. Nis.	Most	Liberec	Ústí n. Lab.

Zdroj: vlastní zpracování

Oblastní svazy uvedou ve svých přihláškách libovolný počet hráčů vyšší, než je přidělená kvóta. Nominace se posuzuje odshora. V případě, že nejvýše postavení hráči se stanou účastníky i podle žebříčku na základě své přihlášky, udělení volné karty nebo jako

finalisté nižší věkové kategorie, přechází příslušné místo pro oblastní svaz na dalšího hráče oblastní nominace.

7.2.2 Celostátní turnaj třídy „B“

Tento turnaj je považován za „vyšší třídu“ ještě s turnaji třídy „A“. Musejí splňovat určitá kritéria, aby mohl být považován za turnaj třídy „B“. Z těchto turnajů se nikam nepostupuje. Jsou to turnaje, ze kterých se započítávají body do žebříčku.

Tabulka 2.: Rozpis celostátní soutěže třídy „B“ v tenisu v sezóně 2010/2011

Zima 2010 – 2011					
Mladší žáci 19. – 22. 2. 2011		Starší žáci 15. – 18. 1. 2011		Dorost 27. – 30. 12. 2010	
Žáci	Žákyně	Žáci	Žákyně	Dorostenci	Dorostenky
Most	Hrádek n. N.	Ústí n. Lab.	Hrádek n. N.	Hrádek n. N.	Liberec
Léto 2011					
Mladší žáci 9. – 12. 7. 2011		Starší žáci 23. – 26. 7. 2011		Dorost 3. – 6. 8. 2011	
Žáci	Žákyně	Žáci	Žákyně	Dorostenci	Dorostenky
Duchcov	Duchcov	Děčín	Č. Kamenice	Litvínov	Liberec
23. – 26. 9. 2011		11. – 14. 8. 2011		3. – 6. 9. 2011	
Hrádek n. N.	Hrádek n. N.	Ústí n. Lab.	Ústí n. Lab.	Hrádek n. N.	Hrádek n. N.

Zdroj: vlastní zpracování

8 Badmintonové soutěže mládeže pořádané v Libereckém kraji

Severočeský oblastní výbor Českého badmintonového svazu v badmintonových soutěžích slučuje dva kraje: Ústecký a Liberecký. Během sezóny je organizováno několik soutěží, ze kterých se postupuje i na MČR. Na začátku každého ročníku je vypsána termínová listina, podle které se všechny soutěže řídí. Pořádají se soutěže jednotlivců a smíšených družstev.

8.1 Soutěže smíšených družstev (VSK Slavia TU Liberec, 2010)

V soutěžích startují družstva z Libereckého a Ústeckého kraje v kategoriích: žactvo a dorost.

V každé skupině se hraje turnajovým systémem „každý s každým“, přičemž v Ústeckém kraji se hraje dvoukolově a v Libereckém kraji se hraje pouze jednokolově.

8.1.1 Oblastní přebor smíšených družstev žáků – skupina Liberecký kraj

Počet účastníků v sezóně 2010/2011: 5.

Účastníci v sezóně 2010/2011: TJ Slovan Vesec (A, B, C), VSK Slavia TU Liberec (A, B).

Postupy: ze skupiny Liberecký kraj postupují 2 nejlepší týmy na finále Severočeského oblastního přeboru. Vítěz finálového turnaje postupuje na MČR smíšených družstev žáků.

8.1.2 Oblastní přebor smíšených družstev dorostu – skupina Liberecký kraj

Počet účastníků v sezóně 2010/2011: 2.

Účastníci v sezóně 2010/2011: TJ Slovan Vesec, VSK Slavia TU Liberec.

Postupy: vítěz skupiny Liberecký kraj postupuje na finále Severočeského oblastního přeboru. Vítěz finálového turnaje postupuje na MČR smíšených družstev dorostu.

8.1.3 Krajský přebor Libereckého kraje smíšených družstev žáků

Počet účastníků v sezóně 2010/2011: 4.

Účastníci v sezóně 2010/2011: TJ Slovan Vesec (B, C), VSK Slavia TU Liberec (A, B).

Postupy a sestupy: Krajský přebor smíšených družstev žáků je jednorázová soutěž, ze které se nikam nepostupuje.

8.2 Soutěže jednotlivců (VSK Slavia TU Liberec)

Soutěže jednotlivců se hrají K.O. systémem na jednu porážku, na dva vítězné sety do jedenadvaceti bodů beze ztrát, ve všech disciplínách. Tento systém je jednotný pro všechny věkové kategorie.

Turnaje probíhají ve věkových kategoriích: mladší žactvo (U-13), starší žactvo (U-15), mladší dorost (U-17), starší dorost (U-19).

8.2.1 Krajský přebor Libereckého kraje

Krajský přebor je otevřenou soutěží pro účastníky z Libereckého kraje, hraje se ve všech věkových kategoriích mládeže. Z této soutěže se nikam nepostupuje.

Disciplíny: dvouhra (chlapci, dívky), čtyřhra (chlapci, dívky), smíšená čtyřhra.

8.2.2 Oblastní přebor Libereckého kraje

Věkové kategorie: U-13, U-15, U-17, U-19.

Účastníci: prvních 20 hráčů a hráček podle platného oblastního žebříčku v každé kategorii.

Disciplíny: dvouhra (chlapci, dívky), čtyřhra (chlapci, dívky), smíšená čtyřhra.

Postupy: postupuje se na GP „A“ a na MČR, postupy se řídí „Rozpisem soutěží pro danou sezónu“.

8.2.3 Grand Prix „D“ Libereckého kraje

Věkové kategorie: U-13, U-15, U-17, U-19.

Účastníci: otevřený turnaj pro hráče z týmů v Libereckém kraji.

Disciplíny: dvouhra (chlapci, dívky), čtyřhra (chlapci, dívky), smíšená čtyřhra. V případě velkého množství účastníků je možné vynechat některou z párových disciplín.

Postupy: postupuje se vždy na GP „C“. V kategorii U-13 postupují první tři hráči a první tři hráčky ze dvouher v Libereckém kraji. V kategorii U-15 postupují první čtyři hráči a čtyři hráčky ze dvouher v Libereckém kraji. V kategorii U-17 a U-19 postupují první dva hráči a první dvě hráčky ze dvouher v Libereckém kraji.

9 Soutěže ve stolním tenisu pořádané v Libereckém kraji

Soutěže ve stolním tenisu v Libereckém kraji řídí a organizuje Liberecký krajský svaz stolního tenisu. Soutěže jednotlivců i družstev jsou pořádány pouze v rámci Libereckého kraje. Na začátku každé sezóny stanoví hráči plán pro všechny věkové kategorie mládeže.

9.1 Soutěže družstev (Liberecký krajský stolní tenis, 2010)

V tenisových a badmintonových soutěžích jsou pořádány soutěže smíšených družstev. Ve stolním tenisu se jedná o turnaje dívek a chlapců, které se hrají odděleně. Soutěží se v kategoriích: starší žactvo a dorost. Systém soutěží je dán podle počtu účastníků.

9.1.1 Krajský přebor družstev

Účastníci: otevřený turnaj pro všechny kluby ve stolním tenisu v Libereckém kraji.

Věkové kategorie: starší žactvo, starší žákyně, dorostenci, dorostenky.

Postupy: vítěz každé kategorie postupuje na MČR.

9.2 Soutěže jednotlivců (Liberecký krajský stolní tenis, 2010)

Soutěže jednotlivců se hrají ve věkových kategoriích: mladší žactvo, starší žactvo a dorostenci. Systém soutěží u dvouher se určuje podle počtu přihlášených týmů a u čtyřhry se hraje vyřazovacím způsobem na jednu porážku.

9.2.1 Krajský přebor jednotlivců

Účastníci: otevřený turnaj pro všechny kluby ve stolním tenisu v Libereckém kraji.

Věkové kategorie: mladší žactvo (chlapci, dívky), starší žactvo (chlapci, dívky) a dorostenci (chlapci, dívky).

Disciplíny: dvouhra, čtyřhra ve všech kategoriích.

Postupy: Vítězové dvouhry chlapců postupují na MČR.

9.2.3 Krajské bodovací turnaje

Účastníci: otevřený turnaj pro všechny kluby ve stolním tenisu v Libereckém kraji.

Věkové kategorie: mladší žactvo (chlapci, dívky), starší žactvo (chlapci, dívky) a dorostenci (chlapci, dívky).

Disciplíny: dvouhra, čtyřhra ve všech kategoriích.

Postupy: z těchto turnajů se nepostupuje, slouží jako bodovací turnaje do žebříčku.

10 Soutěže ve squashu pořádané v Libereckém kraji

V Libereckém kraji není žádná oficiální soutěž mládeže ve squashu, která by byla organizována squashovým svazem. V kraji se však pořádají squashové amatérské ligy, které jsou pod záštitou pořádajícího klubu. V tomto případě se jedná o dva kluby: TJ Squash Turnov a Squash arena Liberec. Většinou se jedná o smíšené soutěže, které nemají věkovou hranici.

11 Anketní šetření

11.1 Cíle

Hlavním cílem ankety je zjistit finanční zabezpečení klubů v raketových sportech v Libereckém kraji pro práci s mládeží. A jakým způsobem jsou financovány soutěže mládeže pořádané v jejich klubu.

Dále chceme zjistit počet členů v klubu ve všech kategoriích, ale hlavně počet členů v mládežnických kategoriích.

V neposlední řadě nás zajímá výše členských a oddílových příspěvků, které klub vybírá od hráčů v mládežnických kategoriích na jeden rok.

11.2 Charakteristika anketního šetření

Výběr zkoumaného souboru byl směřován na kluby v raketových sportech pracujících s mládeží. Sběr dat probíhal dvěma způsoby. První skupina respondentů byla po předchozí domluvě dotazována osobně prostřednictvím anketního listu, který ve svém volném čase vyplnili. Druhá skupina respondentů byla dotazována stejnou anketou, ale v elektronické podobě.

Zkoumaný soubor obsahoval celkem 24 klubů z Libereckého kraje.

Tabulka 3.: Počet klubů v raketových sportech v Libereckém kraji

<u>Raketový sport</u>	<u>Počet klubů</u>	<u>Kluby s mládeží</u>
Tenis	38	8
Badminton	5	2
Stolní tenis	27	14
Squash	2	0

Zdroj: vlastní zpracování

11.3 Vyhodnocení výsledků ankety

Anketní šetření probíhalo v klubech pracujících s mládeží v raketových sportech. Díky tomu, že v Libereckém kraji není žádný squashový klub, který by pracoval s mládeží, tak se vyhodnocení výsledků bude týkat pouze tenisových klubů, badmintonových klubů a klubů hrajících stolní tenis.

11.3.1 Výsledky otázek č. 1, č. 2, č. 3

Otázka č. 1: *Kolik členů má váš klub?*

Otázka č. 2: *Máte v klubu mládežnické kategorie?*

a) ano

b) ne

Otázka č. 3: *Kolik členů máte v mládežnických kategoriích? (vypište u příslušných kategorií)*

a) mladší žactvo

b) starší žactvo

c) mladší dorost

d) starší dorost

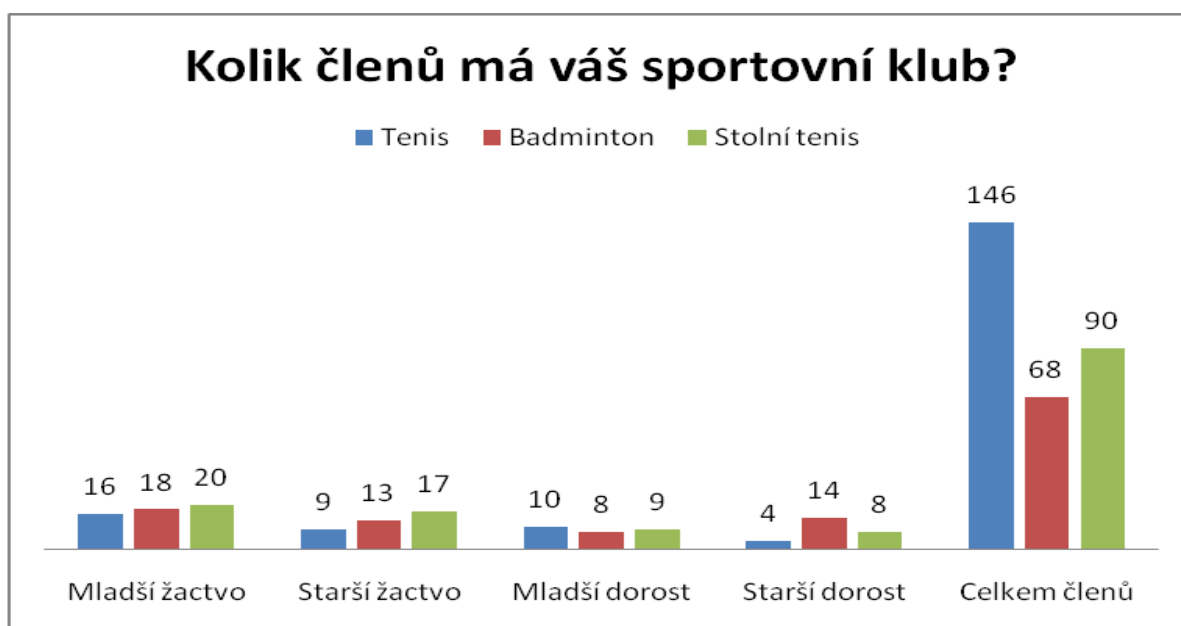
Odpovědi na otázku č. 2 byli naprosto jednoznačné a každý z dotazovaných klubů odpověděl, že ve svém klubu má mládežnické kategorie. Je to díky tomu, že pro anketní šetření byly vybrány pouze kluby, které s mládeží pracují. Tato otázka byla pokládána jako kontrolní, jestli se anketa rozeslala opravdu do správných klubů.

Tabulka 4.: Tabulka četností u otázek č. 1 a č. 3

-----	Tenis	Badminton	Stolní tenis
Mladší žactvo	16	18	20
Starší žactvo	9	13	17
Mladší dorost	10	8	9
Starší dorost	4	14	8
Celkem členů	146	68	87

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 1.: Průměrný počet členů v klubech v raketových sportech



Zdroj: vlastní zpracování

Otázky č. 1 a č. 3 vypovídají o počtu registrovaných členů v daném klubu. Každý dotazovaný klub vypsál počet registrovaných členů ve všech věkových kategoriích mládeže, ale také celkový počet registrovaných členů v klubu. Následně se sečetly počty členů v příslušných věkových kategoriích a sportů a vytvořil se z nich průměrný počet členů na jeden klub v Libereckém kraji.

Z grafu je vidět, že nejvíce členů je v mladších žácích, přičemž v průměru jich je nejvíce v klubech, které se zabývají stolním tenisem. Tato skutečnost se objevuje i u staršího žactva, kdy je opět nejvíce členů v pingpongových klubech. Avšak ne všechny kluby mají tak vysoký počet členů v žákovských kategoriích ve stolním tenisu. Z dotazovaných pingpongových klubů má nejvíce registrovaných členů SKST Liberec.

V dorosteneckých kategoriích nemají nejvíce členů pingpongové kluby. V mladším dorostu jsou počty registrovaných velice vyrovnané. V průměrných číslech se od sebe liší pouze jedním maximálně dvěma členy. Za to ve starším dorostu mají jednoznačně nejvíce členů badmintonové kluby.

Z grafu je vidět, že nejméně registrovaných členů ve všech kategoriích se objevuje v tenisových klubech ve starším dorostu, kde průměrný počet členů v klubu jsou pouze čtyři.

11.3.2 Výsledky otázky č. 4

Pořádáte mládežnické soutěže ve vašem klubu?

- a) ano
- b) ne

Odpovědi na otázku č. 4 byli opět velmi jednoznačné a 100% dotazovaných odpovědělo ANO. A tudíž ve svém klubu pořádají soutěže mládeže. S otázkou č. 4 je velmi spjata otázka č. 5, ve které se ptáme na finanční krytí soutěží mládeže, které dotazované kluby pořádají.

11.3.3 Výsledky otázky č. 5

Který z těchto finančních zdrojů je pro Vás nejdůležitější při financování soutěží mládežnických kategorií ve vašem klubu?

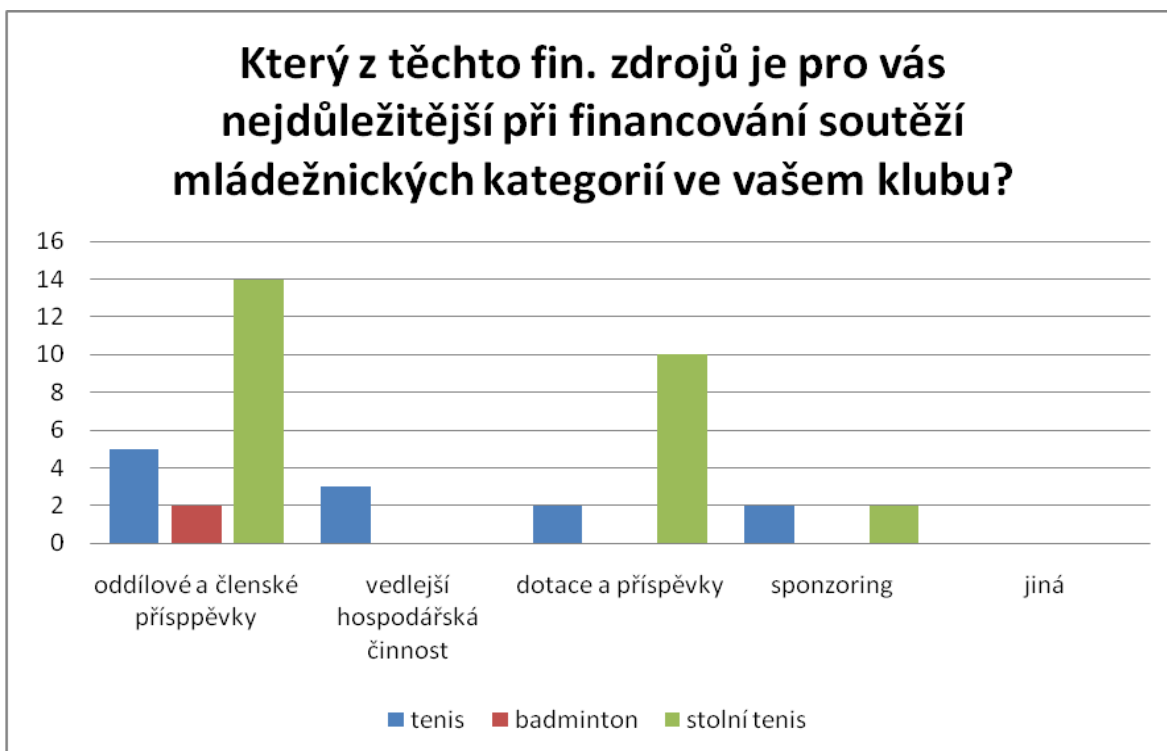
- a) členské a oddílové příspěvky
- b) vedlejší hospodářské činnosti – vstupné, pronájem sportovišť atd.
- c) dotace a příspěvky (kraje, obce, sportovní svazy)
- d) sponzoring
- e) jiné (vyplňte slovy)

Tabulka 5.: Tabulka četností v otázce č. 5

-----	Členské a oddílové příspěvky	Vedlejší hospodářská činnost	Dotace a příspěvky	Sponzoring	Jiné
Tenis	5	3	2	2	0
Badminton	2	0	0	0	0
Stolní tenis	14	0	10	2	0

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 2.: Četnost výběru jednotlivých zdrojů v otázce č. 5



Zdroj: vlastní zpracování

Pomocí této otázky se zjišťovaly nejdůležitější finanční zdroje klubu při pořádání soutěží mládeže ve svém klubu. Na výběr bylo z pěti možností: oddílové a členské příspěvky, vedlejší hospodářská činnost, dotace a příspěvky (kraje, obce, sportovní svazy), sponzoring a jiné finanční zdroje. Každý dotazovaný klub měl možnost označit více možností.

V anketním šetření bylo dotazováno 8 tenisových klubů. Z nichž pro 5 klubů jsou důležitým finančním zdrojem pro pořádání soutěží mládeže oddílové a členské příspěvky. Pro 3 kluby je důležitá vedlejší hospodářská činnost, což může být startovné od hostujících klubů, vstupné na soutěže, pronájem sportovišť, pořádání soukromých akcí nebo vedení klubové restaurace. Dotace a příspěvky spolu se sponzoringem jsou důležitým zdrojem financí pro 2 tenisové kluby. Z grafu tedy vyplývá, že nejdůležitějším zdrojem pro pořádání tenisových soutěží mládeže jsou oddílové a členské příspěvky.

Jak je vidět z grafu, tak nejdůležitějším zdrojem financování soutěží mládeže v badmintonu jsou také členské a oddílové příspěvky. Tuto možnost označily oba dva dotazované kluby. A těmi jsou TJ Slovan Vesec a VSK Slavia TU Liberec.

U pingpongových klubů jsou výsledky velmi podobné jako u předešlých sportů. Pro všech 14 dotazovaných pingpongových klubů jsou nejdůležitějším finančním zdrojem členské a oddílové příspěvky. Ale nedílnou součástí pořádání soutěží v jejich klubu jsou pro 10 klubů také dotace a příspěvky (kraje, obce, sportovní svazy. A pouze pro 2 pingpongové kluby je důležitým finančním zdrojem sponzoring.

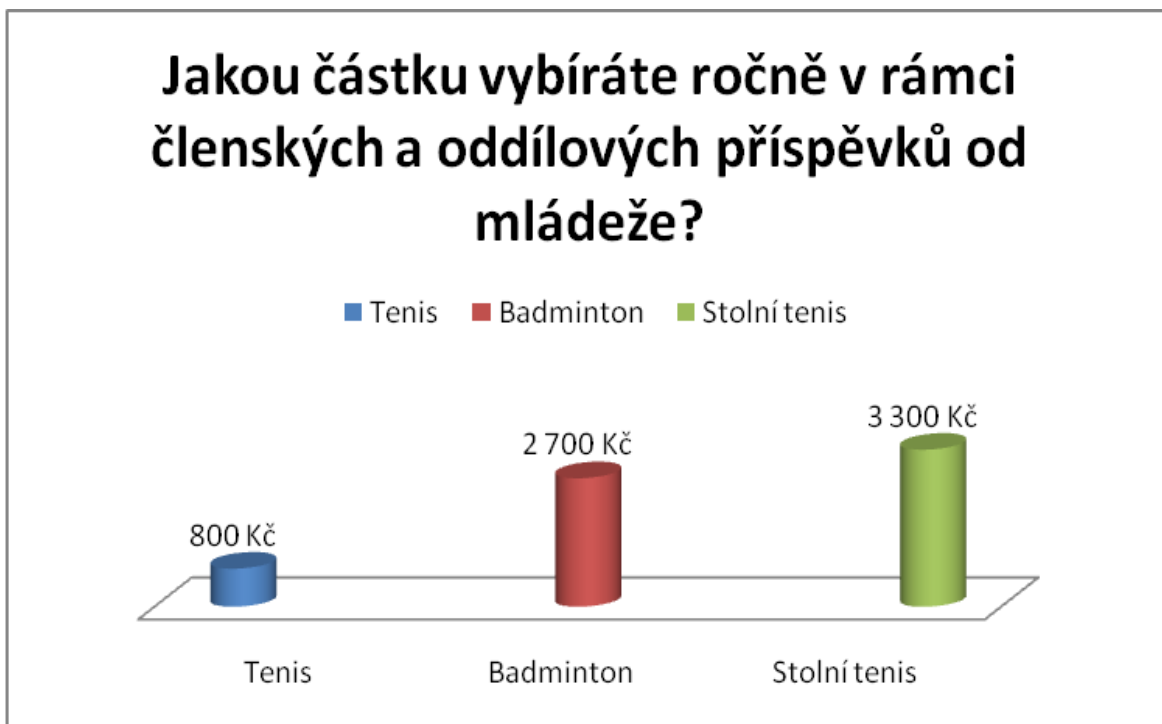
Jak je tedy dobře vidět z grafu, tak nejdůležitějším finančním zdrojem pro pořádání soutěží mládeže jsou ve všech sportech členské a oddílové příspěvky. Naopak nejméně využívaným zdrojem jsou finance z vedlejší hospodářské činnosti.

11.3.4 Výsledky otázky č. 6

Jakou částku vybíráte ročně v rámci členských a oddílových příspěvků od mládeže?

Tato otázka byla otevřená, takže každý klub měl možnost vypsát přesnou částku, kterou vybírá v rámci členských a oddílových příspěvků od každého člena v mládežnických kategoriích.

Obrázek 3.: Graf průměrných členských a oddílových příspěvků vybíraných od mládeže



Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu je dobře viditelné, že nejvíce od svých členů v mládežnických kategoriích se vybírá v rámci členských a oddílových příspěvků v pingpongových klubech. Částka je vytvořena z průměru ze všech 14 dotazovaných pingpongových klubů. Některé kluby jako například SKST Liberec vybírá jinou částku od začátečníků, což jsou 2000 Kč a od pokročilých vybírá částku až 5000 Kč ročně. Ostatní kluby se pohybují právě v tomto rozmezí 2000 – 5000 Kč/ ročně.

Co se týká badmintonových klubů, tak u nich byl vytvořen průměr opět ze 2 částek. První částka je 2400 Kč/ ročně, kterou od svých členů vybírá TJ Slovan Vesec a druhá částka je 3000 Kč/ ročně, kterou od svých členů vybírá VSK Slavia TU Liberec. Tímto nám vznikla částka 2700 Kč/ ročně, která je patrná na grafu.

Nejnižší průměrná výše ročního příspěvku nám vyšla u tenisových klubů, a to 800 Kč/ ročně, což je oproti ostatním sportům velmi nízká částka, kterou vybírají tenisové kluby od své mládeže. Zajímavým faktem je, že částky se u některých klubů velmi liší. Například TK Mimoň vybírá ročně 100 Kč/ ročně, což je zanedbatelná částka oproti LTK Liberec, který vybírá 1500 Kč/ ročně. Díky tak velkému rozpětí nám vyšla právě částka 800 Kč/ ročně. Všechny částky byly zaokrouhleny na 100 Kč nahoru.

11.3.5 Výsledky otázek č. 7, č. 8, č. 9, č. 10

Otázka č. 7: *Jakou část vašich příjmů pro práci s mládeží tvoří členské a oddílové příspěvky? (napsat přibližná procenta)*

Otázka č. 8: *Jakou část vašich příjmů pro práci s mládeží tvoří vedlejší hospodářská činnost (pronájem sportovišť, klubová restaurace, pořádání soukromých akcí atd.)? (napsat přibližná procenta)*

Otázka č. 9: *Jakou část vašich příjmů pro práci s mládeží tvoří dotace a příspěvky od sportovních svazů, obcí a kraje? (napsat přibližná procenta)*

Otázka č. 10: *Jakou část vašich příjmů pro práci s mládeží tvoří sponzoring? (napsat přibližná procenta)*

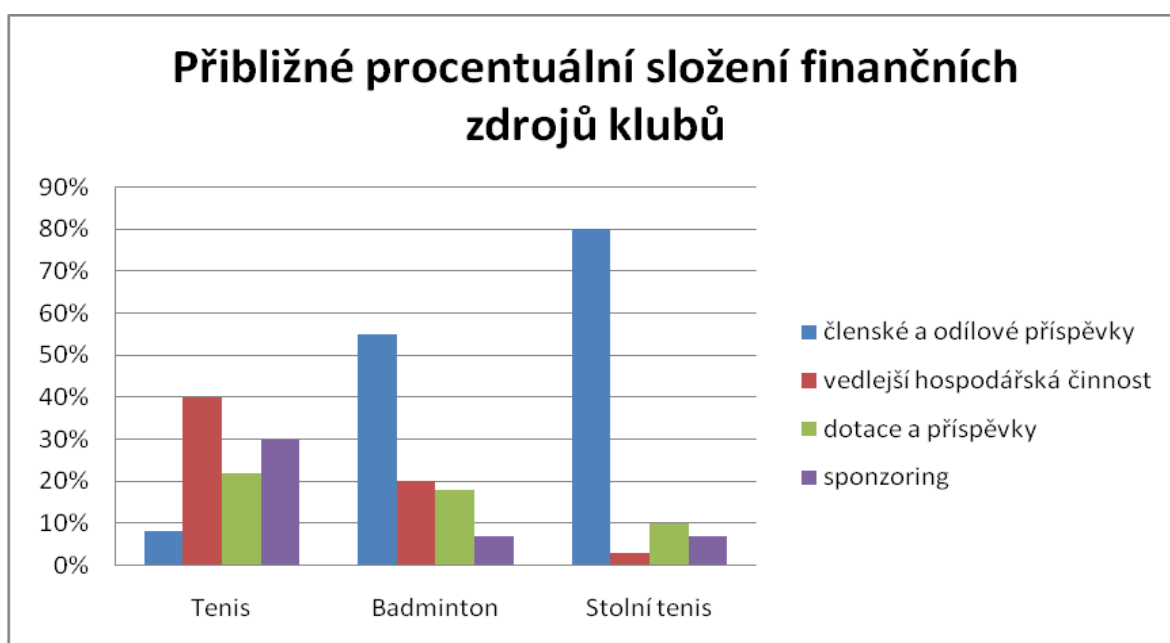
Tyto čtyři otázky měly za úkol zjistit přibližnou finanční strukturu klubů, ze které financují mládežnické kategorie ve svých klubech. Všechny otázky byly otevřené, proto mohl každý dotazovaný klub napsat přibližná procenta u jednotlivých finančních zdrojů.

Tabulka 6.: Tabulka č. 6: Tabulka průměrných % k otázkám č. 7, č. 8, č. 9, č. 10

-----	Tenis	Badminton	Stolní tenis
Členské a oddílové příspěvky	8%	55%	80%
Vedlejší hospodářská činnost	40%	20%	3%
Dotace a příspěvky	22%	18%	10%
Sponzoring	30%	7%	7%

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 4.: Graf přibližného procentuálního složení finančních zdrojů klubu



Zdroj: vlastní zpracování

Úkolem těchto čtyř otázek bylo zjištění přibližného složení finančních zdrojů pro práci s mládeží v klubech, které se věnují raketovým sportům. Každá otázka se ptala na přibližná procenta jednoho určitého zdroje. Spojením těchto čtyř otázek vzniklo složení finančního rozpočtu, ale pouze v procentech.

V tenisových klubech má nejvýznamnější zastoupení v rozpočtu vedlejší hospodářská činnost, která v průměru zaujímá 40%. Ale například Tenisový klub Frýdlant

vytváří 75% svých financí právě vedlejší hospodářskou činností. Druhým nejdůležitějším zdrojem pro práci s mládeží s 30% tvoří sponzoring, který je například pro LTK Liberec nejvyšším přínosem do rozpočtu se 70%. Naopak nejméně využívá sponzoringu TK Mimoň, kde tvoří pouhé 1%. S 22% jsou na dalším místě dotace a příspěvky, které jsou pro většinu klubů zanedbatelným přínosem, ale pro TK Mimoň mají 50% podíl v klubové pokladně. Jako poslední jsou členské a oddílové příspěvky, které tvoří pouhých 8% v celkových rozpočtech pro práci s mládeží.

V badmintonových klubech je situace dost odlišná a to díky tomu, že právě naposledy zmiňované členské a oddílové příspěvky tvoří 55% finančních zdrojů. Téměř stejný význam mají pro kluby TJ Slovan Vesec a VSK Slavia TU Liberec dotace a příspěvky a vedlejší hospodářská činnost s 18% a 20%. Však nejnižší podíl v těchto klubech má sponzoring s 8%.

Nejvýznamější roli mají v klubech stolního tenisu členské a oddílové příspěvky, které tvoří neuvěřitelných 80% z celkového rozpočtu. Například u TJ Bižuterie Jbc. Tvoří celých 100% finančních prostředků. Díky tak velkému procentu jsou pro kluby velmi zanedbatelnými položkami dotace a příspěvky s 10%, sponzoring se 7% a na posledním místě je se 3% sponzoring.

12 Praktická doporučení

Po analýze stávajícího stavu soutěží mládeže v raketových sportech v Libereckém kraji si myslím, že způsob této organizace je vhodný. Avšak pár nedostatků se objevilo.

Prvním nemilým zjištěním pro mě byla skutečnost, že se v Libereckém kraji nenachází squashový klub, který by spolupracoval s mládeží. Sport v České republice nemá ještě takovou tradici a je zde zatím krátkou dobu. Avšak v Libereckém kraji jsou centra, kde jsou vystaveny squashové kurty v dostatečném množství, ale zejména slouží k účelům pro běžné hraní squashe pro veřejnost a ne k závodnímu squashi. Problémem je, že je málo kvalifikovaných trenérů, kteří by mohli právě tyto mladé sportovce trénovat. Myslím si, že zájem sportovců v mládežnických kategoriích by určitě byl. Už díky rozšiřování squashe a po úvahách zařazení tohoto sportu na Olympijské hry.

Další doporučení bych měl k tenisovým soutěžím mládeže, které se nekonají pouze v Libereckém kraji, ale tyto soutěže jsou spojené s Ústeckým krajem. Díky tomuto spojení krajů, nejvíce trápí právě kluby, které musejí financovat delší cesty a sportovci mohou být po dlouhé cestě unaveni a nemuseli by předvádět stoprocentní výkony. Po analýze klubů v Libereckém kraji bych doporučil rozdělení těchto soutěží na dvě krajské soutěže. Důvod je jednoduchý a to, že v Libereckém kraji je dle mého názoru dostatečné množství klubů pro pořádání těchto soutěží mládeže. Tento stejný problém je v badmintonu, na druhou stranu v Libereckém kraji jsou pouze 2 kluby v badmintonu, které by nemohly hrát samostatnou soutěž.

13 Závěr

V této práci nás zajímala organizace soutěží mládeže v raketových sportech v Libereckém kraji, proto jsme se nejprve seznámili s historií a pravidly raketových sportů.

Následně nás zajímali vývojové odlišnosti v mládežnických kategoriích. Zjistili jsme, že věkové kategorie mají ve všech raketových sportech téměř stejné věkové omezení. Rozdíl jsou pouze v tenisu a stolním tenisu, kde je pouze věková kategorie dorost a není rozdělena na mladší a starší dorost, jako tomu je u badmintonu a squashe.

V další části práce jsme zjišťovali jak jsou rozděleny soutěže v raketových sportech v České republice, abychom následně mohli podrobně vypracovat, jakým způsobem jsou organizovány soutěže mládeže v Libereckém kraji. Jedná se tedy pouze o soutěže mládeže (mladší a starší žactvo, mladší a starší dorost), které územě spadají do Libereckého kraje. Touto analýzou soutěží bylo zjištěno, že soutěže v badmintonu a tenisu jsou sdružené s Ústeckým krajem. A soutěže mládeže ve squashi nejsou v Libereckém kraji vůbec pořádány. Pouze stolní tenis má soutěže, které se odehrávají pouze v Libereckém kraji.

V následující kapitole dochází k analýze klubů a jejich finančního zabezpečení pomocí ankety, která byla rozeslána do klubů v raketových sportech pracujících s mládeží v Libereckém kraji. Anketa měla za úkol zjistit kolik registrovaných členů kluby mají a kolik z toho je v mládežnických kategoriích. V druhé části ankety zjišťujeme jakým způsobem kluby financují soutěže mládeže a z jakých finančních zdrojů financují práci s mládeží. Z anketního šetření poté vzniklo vyhodnocení výsledků, které porovnává kluby v jednotlivých sportech.

Celkově docházíme k závěru, že by bylo dobré, aby se v Libereckém kraji začali pořádat soutěže mládeže ve squashi. Zázemí pro tyto sporty v tomto kraji je na dobré úrovni, díky squashovým centrům, které se v kraji nacházejí, ale jsou využívány pouze pro rekreační squash. Squashové kluby by nejprve museli investovat do trenérských licencí. Pak by mohly rozšiřovat squash mezi co nejširší vrstvy obyvatel, což by bylo zajištěno organizováním tréninků, turnajů, lig.

Přínos práce vidíme v možnosti reorganizace stávajícího systému soutěží badmintonu a tenisu v Libereckém kraji. A to odloučením těchto soutěží od Ústeckého kraje, aby to pro kluby nebylo natolik finančně náročné a mohly cestovat pouze po Libereckém kraji.

14 Literatura

ČÁSLAVOVÁ, E.: *Management v tělesné výchově a sportu:(vybrané kapitoly)*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0050-1

Česká asociace squashe – soutěžní řád 2010 [online]. [cit. 2011-24-05]. Dostupné na WWW: <http://www.cz-squash.net/documents/STP_2010_2011.pdf>.

Česká asociace stolního tenisu – soutěžní řády 2007 [online]. [cit. 2011-24-05]. Dostupné na WWW: <<http://www.ping-pong.cz/dokumenty/sr2007.pdf>>.

Český badmintonový svaz – pravidla a řády [online]. [cit. 2011-24-05]. Dostupný na WWW: <<http://www.czechbadminton.cz/pravidla-rady>>.

Český tenisový svaz – soutěžní řád [online]. [cit. 2011-24-05]. Dostupný na WWW: <http://www.cztenis.cz/docs/soutezni_rad.pdf>.

DOVALIL, J. a kol.: *Výkon a trénink ve sportu*. 3. vyd. Praha: Olympia, 2009. ISBN 978-80-7376-130-1

HÝBNER, J.: *Stolní tenis*. 1. vyd. Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-0306-8

JANKOVSKÝ, J.: *Tenis*. 1. vyd. Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-0169-3

LANGEROVÁ, M.; HEŘMANOVÁ, B.: *Tenis a děti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1256-3

Liberecký krajský stolní tenis [online]. [cit. 2011-24-05]. Dostupné na WWW: <<http://liberec-kraj.stolni-tenis.webtra.cz/mladez.htm>>.

LINHARTOVÁ, D.: *Tenis*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2703-5

MENDREK, T.; NOVOTNÁ, M.: *Badminton*. 2. upr. vyd. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-2004-3

MIŠIČKOVÁ, L.: *Stolní tenis*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3363-0

PERIČ, T.: *Sportovní příprava dětí*. 1. vyd. Praha: Grada, 2004. ISBN 80-247-0683-0

RYCHTECKÝ, A.; FIALOVÁ, L.: *Didaktika školní tělesné výchovy*. 2. přeprac. vyd. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-659-7

SELIGER, V.: *Metody a výsledky celostátního výzkumu fyzické zdatnosti obyvatelstva*. 3. přeprac. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1975.

Severočeský tenisový svaz [online]. [cit. 2011-24-05]. Dostupné na WWW: <<http://www.severocesky.cz/tenis.cz/?p=74>>.

STRNAD, P.; DĚDKOVÁ, J.: *Strategický marketing*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2001. ISBN 80-7083-476-5

SUSS, V.; MATOUŠKOVÁ, P.: *Squash*. 1. vyd. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0477-3

ŠAFAŘÍK, V.: *Malá škola tenisu*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1985.

VSK Slavia TU Liberec – propozice soutěží 2010/2011 [online]. [cit. 2011-28/05]. Dostupné na WWW: <[http:// www.slaviatulliberec-badminton.cz](http://www.slaviatulliberec-badminton.cz)>.

15 Seznam příloh

Příloha č. 1 Anketa

Příloha č. 1: Anketa

Anketa pro kluby v raketových sportech pracujících s mládeží v Libereckém kraji

Dobrý den, jmenuji se Martin Cigánik a jsem studentem Technické univerzity v Liberci, fakulty Přírodovědně – humanitní a pedagogické. Následující anketa bude sloužit ke zpracování bakalářské práce na téma „Organizace soutěží mládeže v raketových sportech v Libereckém kraji“. Žádný Vámi poskytnutý údaj nebude zneužit.

Druh sportu:

Název klubu:

Adresa klubu:

1. Kolik členů má váš sportovní klub?

2. Máte v klubu mládežnické kategorie?

a) ano

b) ne (přeskočte k otázce č. 6)

3. Kolik členů máte v mládežnických kategoriích? (vypište u příslušných kategorií)

Mladší žáci _____

Starší žáci _____

Mladší dorost _____

Starší dorost _____

4. Pořádáte mládežnické soutěže ve vašem klubu?

a) ano

b) ne (přeskočte k otázce č. 6)

5. Který z těchto finančních zdrojů je pro Vás nejdůležitější při financování soutěží mládežnických kategorií ve vašem klubu?

a) členské a oddílové příspěvky

b) vedlejší hospodářské činnosti – vstupné, pronájem sportovišť atd.

c) dotace a příspěvky (kraje, obce, sportovní svazy)

d) sponzoring

e) jiné (vyplňte slovy) _____

6. Jakou částku vybíráte ročně v rámci členských a oddílových příspěvků od mládeže?

_____ Kč

7. Jakou část vašich příjmů pro práci s mládeží tvoří členské a oddílové příspěvky? (napsat přibližná procenta)

_____ %

8. Jakou část vašich příjmů pro práci s mládeží tvoří vedlejší hospodářská činnost (pronájem sportovišť, klubová restaurace, pořádání soukromých akcí atd.)? (napsat přibližná procenta)

_____ %

9. Jakou část vašich příjmů pro práci s mládeží tvoří dotace a příspěvky od sportovních svazů, obcí a kraje? (napsat přibližná procenta)

_____ %

10. Jakou část vašich příjmů pro práci s mládeží tvoří sponzoring? (napsat přibližná procenta)

_____ %

Na závěr mi dovolu poděkovat Vám za vyplnění ankety. Martin Cigánik